

Tabela pripomb k predlogu:

A K T A
o spremembah in dopolnitvah Akta o metodologiji za določitev regulativnega okvira za elektrooperaterje

Ime/naziv predlagatelja:	Naslov:	Datum:
ELES, d.o.o.	Hajdrihova 2, Ljubljana	13. 8. 2025

Št. člena	Vsebina pripombe oz. predloga	Utemeljitev	Upoštevanje pripombe (DA / NE / Delno / Pojasnilo)	Komentar agencije
1. člen	Definirati pojem »delitev koristi«	Med izraze v Aktu o metodologiji za določitev regulativnega okvira za elektrooperaterje bi bilo smiselno dodati opis oz. definicijo pojma delitev koristi oz. spodbude na podlagi deljenja koristi. Primer: Delitev koristi lahko pomeni različne stvari – od zmanjšanja stroškov investicije do širših družbenih koristi (znižanje izpustov CO ₂ , izboljšanje zanesljivosti oskrbe). Brez enotne definicije lahko različni projekti poročajo različne metrike.	DA	V akt smo dodali definicije »delitev koristi«, »konvencionalna naložba« in »napredna naložba«.

1.odstavek 107.a člena	Definirati pojem »konvencionalna naložba«	Potrebna jasna definicija, katere naložbe regulator šteje kot konvencionalne naložbe (npr. standardne tehnične rešitve, že uveljavljene v praksi).	DA	Glej prejšnji komentar.
1.odstavek 107.a člena	Metodologija se osredotoča izključno na zamenjavo konvencionalne naložbe z napredno naložbo. Predlagamo, da upošteva tudi odlog konvencionalne naložbe ali pa tudi dopolnitve konvencionalne naložbe.	V določenih primerih se z napredno naložbo podaljša uporabnost konvencionalne naložbe. Tudi zamik konvencionalne naložbe je mogoče ovrednotiti. Dodaten vpliv napredne naložbe je tudi dopolnitev konvencionalne naložbe v smislu, da je ta dolgoročno najprimernejša, vendar pa je kratko- ali srednjeročno ni možno izvesti in z napredno naložbo premostimo vmesno obdobje. Na ta način zagotovimo most do dolgoročne rešitve, obenem pa tudi, da so v vmesnem obdobju na voljo dodatne koristi, ki jih sicer ne bi bilo, če bi čakali na vzpostavitev konvencionalne rešitve.	DA	Akt smo razširili s primerom uporabe zamika naložbe.
2. odstavek 107.a člena	Metodologija naj ne gleda zgolj absolutnih koristi, ampak naj jih normira na enoto (npr. EUR na 1MW kapacitete), s čimer se zagotovi tudi primerjava naložb, ki niso popolnoma primerljive.	Predlog Akta navaja, da bi morali konvencionalna in pametna naložba prinašati primerljive koristi, ki se lahko razlikujejo le v 10 %. V praksi je pogost primer, da imata naložbi precej drugačen razpon koristi. Če prikažemo na plastičnem primeru naložbe v DLR. V povprečju DLR dvigne razpoložljivo kapaciteto za 20 % v 95 % časa. Alternativna konvencionalna naložba je lahko izgradnja novega daljnovoda. Ta bi sicer lahko zagotovil recimo 100 % povečanje prenosne kapacitete, vendar pa bo izvedba naložbe trajala bistveno dlje in bo tudi bistveno	DA	V akt smo zapisali potrebo po primerljivosti neto družbenih koristi glede na sistemsko/omrežno potrebo. Normiranje se izvede torej na enoto potrebe. Način normalizacije predlaga elektrooperater v posamični vlogi za kvalifikacijo in je odvisen od vrste naložbe oziroma potrebe.

		dražja. Vprašanje je tudi, ali sploh potrebujemo 100 % povečanje kapacitete. Tovrstni naložbi lahko primerjamo torej samo z normiranjem neto koristi na enoto dodatne kapacitete.		
1. točka 3. odstavka 107.a člena	Briše se besedilo »ki je sicer predvidena v okviru razvojnih načrtov elektrooperaterja;«	Elektrooperaterji proces optimizacije naložb v napredne tehnologije in konvencionalne rešitve izvajamo že v procesu načrtovanja oziroma priprave dolgoročnega razvojnega načrta. Posebej na področju prenosa so pogosto alternativne konvencionalne naložbe zelo »teoretične narave« zaradi vseh ovir pri njihovi izvedbi (umeščanje v prostor, dolgotrajen čas izgradnje) in zato sploh niso zajete v načrtu razvoja. Iz nabora potencialnih naložb se jih izloči že v procesu priprave razvojnega načrta.	DELNO	Konvencionalna naložba mora temeljiti na veljavnem razvojnem ali naložbenem načrtu elektrooperaterja, vendar pa dejansko obstaja primer, ko konvencionalna naložba v načrtih za neko časovno obdobje ni izrecno opredeljena (npr. v primeru časovnega zamikanja naložb iz razvojnega načrta). V tem primeru se predlaga hipotetična referenčna konvencionalna naložba na podlagi uveljavljenih tehničnih in regulativnih praks ter utemeljitve njene izvedljivosti (primer: za čas uporabe napredne rešitve X, ki zamika konvencionalno rešitev Y, se primerjava neto koristi izvede za čas zamika s konvencionalno rešitvijo Z, ki zadosti sistemske potrebe do uvedbe rešitve Y – teoretično je lahko $Z == Y$).
2. točka 3. odstavka 107.a člena	V besedilo se za besedo »časovnico« doda vejica in besedilo »v kolikor napredna naložba še ni bila predana v uporabo«	Prvi stavek 3. odstavka 107.a člena določa, da mora elektrooperater najkasneje v treh mesecih od datuma predaje napredne naložbe v uporabo, agenciji posredovati vlogo za kvalifikacijo naložbe. V kolikor je naložba že predana v uporabo, časovnica implementacije ni smiselna oz. potrebno je opredeliti kakšne vrste časovnica je zahtevana.	POJASNILO	Akt je spremenjen v večjem obsegu in popravek v predlaganem kontekstu ni potreben. Za odločanje v postopku kvalifikacije morajo biti sredstva naložbe aktivirana. Časovnica je potrebna za presojevanje nadgradenj napredne naložbe oziroma časovnega zamikanja konvencionalne naložbe.
3. točka 3. odstavka 107.a člena	Besedilo »Eksplisitno povezavo konvencionalne naložbe« se zamenja z besedilom »Eksplisitno	V razvojne načrte se vključuje tudi že napredne naložbe, ki zamenjujejo konvencionalne naložbe, pregled se tako naredi v ločeni tehnično-	POJASNILO	Izboljšana metodologija omogoča tudi zamenjavo v preteklosti opredeljenih naprednih naložb z učinkovitejšimi naprednejšimi: v takem primeru se prva naložba obravnava kot konvencionalna.

	opredelitev alternativne naložbe«	ekonomski primerjavi konvencionalne naložbe.		Povezava z razvojnim načrtom mora obstajati, razen v določenih specifičnih primerih, kot je pojasnjeno v nadaljevanju. Opredelitev mora obsegati natančen opis referenčne konvencionalne naložbe, ki bi jo elektrooperater v odsotnosti napredne naložbe uporabil za reševanje navedene potrebe, ki temelji na veljavnem razvojnem ali naložbenem načrtu elektrooperaterja, če pa v načrtih ni bila izrecno opredeljena (npr. v primeru časovnega zamikanja naložb iz razvojnega načrta), se predlaga hipotetična referenčna konvencionalna naložba na podlagi uveljavljenih tehničnih in regulativnih praks ter utemeljitve njene izvedljivosti.
3., 4. in 5. točka 3. odstavka 107.a člena	Točke 3., 4. in 5. združiti v eno točko.	Vse tri točke se nanašajo na izračun stroškov in koristi, zato jih je smiselno obravnavati skupaj.	POJASNILO	Akt je v tem delu celovito prenovljen in smiselno upošteva predlog, če je v okviru novega konteksta to bilo izvedljivo (tudi nomotehnično).
4. odstavek 107.a člena	Besedilo prve alineje 3. stavka se zamenja z: »za konvencionalno naložbo se upošteva načrtovana nabavna vrednost iz utemeljitve nadomeščanja konvencionalne naložbe;«	Sistemske operaterji napredne naložbe vključujemo že v razvojne načrte kot zamenjavo za konvencionalne naložbe, zato podatka o nabavni vrednosti konvencionalnih naložb ni v razvojnih načrtih, ampak bodo ti podatki vključeni v utemeljitvi nadomeščanja konvencionalne naložbe.	DELNO	Metodologija ostaja pri tej povezavi, dodatno pa uvajamo možnost uporabe hipotetične naložbe, njene nabavne vrednosti in amortizacijske stopnje, če naložba ni vključena v razvojni načrt.
6. odstavek 107. a člena	Formula za izračun spodbude Sdk_t	Prosimo za metodološko obrazložitev formule izračuna spodbude. Lahko tudi na enem primeru.	POJASNILO	Pojasnila in preračuni na podlagi prenovljenih formule so bili posredovani ELES. Opravljeno je bilo tudi usklajevanje posodobljenega akta in izračunov za doseganje najboljše možne kakovosti in razumljivosti vsebine.

7. odstavek 107.a člena	Drugi stavek člena se spremeni kot sledi »Spodbuda iz prvega odstavka tega člena se prizna za posamezno vrsto napredne naložbe vključno z nadgradnjami (ukrep pametnih omrežij, uporaba določene napredne, inovativne tehnologije) enkrat, vse nadaljnje istovrstne napredne naložbe pa v znižani višini in sicer: - za drugo istovrstno naložbo v višini 25-odstotnega deleža dosežene stroškovne razlike, - za tretjo istovrstno naložbo v višini 20-odstotnega deleža dosežene stroškovne razlike ter - za četrto in vsako nadaljnjo v višini 10-odstotnega deleža dosežene stroškovne razlike.	Smatramo, da bi morala spodbuda veljati, ne samo za prvo implementacijo nove tehnologije, ampak tudi za vse nadaljnje, saj tudi te prinašajo večje neto družbene koristi od konvencionalnih naložb, le da na drugih lokacijah. S tem bi se elektrooperaterje spodbudilo k večjemu obsegu implementacije naprednih naložb. V okviru pripombe podajamo možen predlog upoštevanja spodbude tudi za drugo in nadaljnje istovrstne napredne naložbe.	NE	Predlog ni v skladu s teorijo in cilji »benefit-sharinga« in bi vnesel v začetno, »pilotno« fazo uvajanja »benefit-sharing« dodatna regulativna tveganja, ki jih ne bi bilo možno učinkovito upravljati (tudi po obsegu in trajanju). Agencija ostaja pri zasnovi, da z delitvijo koristi močno spodbudi najučinkovitejše tehnološke naložbe. V nadaljnjih implementacijah so enakovrstne naložbe (uporaba enake tehnologije/rešitve) sicer še vedno upravičene do časovno omejene finančne spodbude in z njo povezanih pogojenih spodbud v kontekstu spodbujanja pametnih omrežij. Zaradi identificiranih tveganj in verjetnosti realizacije le-teh se je agencija odločila omejiti uporabo spodbude na podlagi delitve koristi na en projekt na prenosnem omrežju in en projekt na distribucijskem omrežju v RO 2024–2028.
8. odstavek 107.a člena	Definirati pojem »prva doba uporabe«	Iz zapisanega ni jasno, kdaj se izplača drugi del spodbude oz. katero obdobje predstavlja »prva doba uporabe«.	POJASNILO	Izračun spodbude je vezan na dobo uporabe konvencionalne naložbe, npr. 40 let. Predvideva se, da je doba uporabe napredne naložbe, ki bo nadomestila konvencionalno naložbo, krajša, npr. 10 let. To pomeni, da bo treba v dobi konvencionalne naložbe napredno naložbo nadomestiti 4-krat.

				Zapis »po izteku prve dobe uporabe napredne naložbe« pomeni, da se drugi del spodbude izplača, ko se izteče doba uporabe prve napredne naložbe. Glede na navedbe v prejšnjem odstavku je to po 10 letih. Sicer pa smo akt v tem delu posodobili, za isti namen se v aktu uporabljata besedni zvezi »prva doba amortiziranja« in »prva doba uporabe« za izboljšanje razumljivosti.
8. odstavek 107.a člena	V prvem stavku se za besedo časovnico, doda vejica in besedilo »v kolikor napredna naložba še ni bila predana v uporabo,«	Vezano na 2 .točko 3. odstavka 107.a člena – v primeru, da bo vloga za spodbudo oddana po oddaji v uporabo, časovnica ni potrebna oz. potrebno je opredeliti kakšne vrste časovnica je zahtevana.	POJASNILO	Glej POJASNILO (2. točka 3. odstavka 107.a člena)
12. odstavek 107. a člena	V drugem stavku 12. člena jasneje definirati, kaj je na seznamu spodbujenih tehnologij	Znotraj družbe smo imeli različno razumevanje, kaj vsebuje seznam spodbujenih tehnologij – ali gre za seznam tehnologij, ki lahko prejmejo spodbudo ali za seznam tehnologij, ki so že prejele spodbudo. Da bi zagotovili enotno razlago, predlagamo, da se v aktu jasneje opredeli vsebina navedenega seznama.	NE	Agencija meni, da besedna zveza »spodbujenih tehnologij« opredeljuje tehnologije, ki so že prejele spodbudo. Sicer je klasifikacija uporabljenih tehnologij v SODO/SOPO objavljena na https://dso-tso-technopedia.eu/. Klasifikacija je rezultat akcijskega načrta za omrežja EU (Action Plan for Grids (COM/2023/757)) in je upravljana na podlagi vloge in revizije predlogov s strani ENTSO-E in DSO Entity.
13. odstavek 107.a člena	Spremeni se besedilo odstavka, in sicer: »Po pridobitvi spodbude oziroma po izteku prve dobe uporabe za določeno vrsto napredne naložbe mora elektrooperater pri	Kot že omenjeno pri 7. odstavku 107. a člena, smo mnenja, da bi morale spodbude veljati tudi za druge istovrstne naložbe, saj tudi te prinašajo večje neto družbene koristi od konvencionalnih naložb, le da na drugih lokacijah.	DELNO	Akt dopušča uporabo konvencionalnih naložb, če analiza stroškov in koristi izkaže večjo učinkovitost tovrstnih naložb. Sicer pa za nadaljnjo uporabo istovrstnih naprednih naložb, ki so prejele spodbudo na podlagi deljenja koristi, veljajo ostale spodbude na področju pametnih omrežij.

	načrtovanju razvoja omrežja upoštevati napredni pristop kot enakovreden pristop k razvoju elektroenergetskega omrežja.«	Za vsako naložbo elektrooperater opravi ločeno presojo ustreznosti možnih rešitev, zato ni nujno, da bo napredni pristop od takrat naprej v vsakem primeru najboljša rešitev. Prav tako je smiselno naložbo obravnavati kot primerljivo konvencionalnim naložbam po pretečenem roku uporabe, ko se določijo dejanske koristi in ne šele ob pridobitvi spodbude.		Pridobitev spodbude po posodobitvi je ločena na »ex-ante« in »ex-post« in je zdaj upoštevanje naprednega pristopa povezano s pridobitvijo »ex-post« spodbude.
14. odstavek 107.a člena	Za primerjavo dobe koristnosti napredne naložbe in konvencionalne naložbe, je potrebno obe naložbi postaviti v isti časovni okvir in v primerjalni analizi upoštevati preostalo vrednost (konvencionalne naložbe) ali potrebne stroške za obnovo (napredne) naložbe s krajšo življenjsko dobo.	Neposredna primerjava dobe koristnosti med napredno in konvencionalno naložbo ni mogoča, ker imajo napredne naložbe običajno krajšo dobo uporabnosti (višje amortizacijske stopnje), kar je potrebno pri primerjavi dobe koristnosti upoštevati. Običajna praksa, tudi v Aktu navedenih »ENTSO-E Guideline for cost-benefit analysis of grid development projects je, da se za primerjavo določi ustrezno življenjsko dobo in potem ustrezno upošteva ali obnavljanje naložbe s krajšo življenjsko dobo ali preostalo vrednost naložbe z daljšo življenjsko dobo.	POJASNILO	Predlog metodologije obe naložbi postavlja v isti časovni okvir, in sicer je podlaga za izračun stroškovne razlike doba amortiziranja konvencionalne naložbe. Posledično se pri izračunu stroškovne razlike za napredno naložbo upoštevajo stroški obnove oz. nadomestitve napredne naložbe, in sicer za dobo amortiziranja konvencionalne naložbe (4. točka petega odstavka 107.a člena akta).